

FoU-Nordväst 10 år

Nyhetsbrev nr 1 – 2010

Under 2010 kommer FoU-Nordväst att utge fyra Nyhetsbrev, varav två kommer att ha informativ karaktär och två erbjuda fördjupning. Avsikten är att regelbundet hålla Er á jour med vad som är på gång inom de olika programområdena - barn- och ungdom, försörjningsstöd, missbruk samt socialpsykiatri.

2010 domineras av 10-årsjubileet. FoU-Nordväst inrättades under våren 2000 och startade sin verksamhet i maj med stor invigning i september. Vi uppmärksammar detta med så kallade Jubileumsföreläsningar och -seminarier.

Initiativet till att skapa en FoU-enhet var i nordvästkommunerna - liksom i många andra regioner - ett initiativ som kom från engagerade socialarbetare. Det var fältet som drev att det behövdes forsknings- och utvecklingsenheter lokalt för att utveckla det sociala arbetet. De krav som nu ställs på det sociala arbetet, att det ska vara evidensbaserat, är i motsats till det uttryck för statlig kunskapsstyrning. Frågan som en gång ägdes av professionen har nu övergått till staten, vilket reser en del frågor.

I frågan om ett kunskapsstyrt socialt arbete är det FoU-Nordvästs empiriskt grundade utgångspunkt, att den professionelles roll är avgörande samt att det inte handlar om ett "tomt fält" - utan att det finns en omfattande erfarenhetsbaserad kunskap. Problemet för socialt arbete är emellertid att denna kunskap vare sig är formulerad eller dokumenterad - ett dilemma som försvårar möjligheten att bedöma vad resultatet blir av de insatser som genomförs. Detta ser FoU-Nordväst som sin viktigaste uppgift - att bistå socialarbete att systematiskt och metodiskt formulera och dokumentera resultatet av sitt arbete. Detta är inget som kan ske snabbt på kort tid - det handlar om långsiktiga processer. Det är en viktig lärdom i arbetet, bäst exemplifierat av det som familjebehandlarnas nätverk nu genomfört - en arbetsmodell väl värd att ta efter också för andra områden. Rapporten om detta arbete finns att hämta på hemsidan - länk:

[FoU-Nordväst, 2009: Med familjen som målgrupp-Utvärdering av familjebehandlande insatser i sju nordvästkommuner åren 2006-2008](#)

Barn- och ungdom

I Barnskyddsutredningen (SOU 2009:68) uppmärksammas arbetet för barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa som ett gemensamt samhällsuppdrag som ställer krav på tvärprofessionella insatser och strukturerad samverkan. Utredningen understryker även behovet av stödjande strukturer för kunskapsutveckling och integrering av forskning och praktik, av systematisk uppföljning av barns, ungas och föräldrars erfarenheter inom den sociala barn- och ungdomsvården, samt av interkommunal samverkan. Kunskapsutveckling, uppföljning, samverkan och förebyggande arbete är även centrala teman när det gäller FoU: s generella arbete kring barn, unga och familj under 2010.

Under våren fortgår arbetet i pågående projekt rörande ensamkommande flyktingbarn, uppföljning av BBIC samt samordning av nätverk (familjebehandling och familjehemsvård). Seminarier som är inbokade under våren är:

2010-03-10 13 – 16 (redan genomfört)

Att stödja nyanlända flyktingfamiljer - en psykosocial arbetsmodell

Föreläsare: Anders Hjern, barnläkare och professor med särskild inriktning på barns hälsa i ett folkhälsoperspektiv.

I mer än 20 år har Anders Hjern engagerat sig i flyktingbarns hälsa. Han är även en av medlemmarna i Svenska barnläkarförningens arbetsgrupp för flyktingbarn. Utifrån kliniska erfarenhet och forskning kommer han tala om psykosociala aspekter på flyktingfamiljers situation. Seminariet arrangeras inom ramen för projektet *Ensamkommande flyktingbarn* som pågår i samarbete med FoU-Södertörn och FoU Nordost Projektet finansieras via medel från Migrationsverket och Europeiska flyktingfonden III.

Lokal: Fatburen, lokal Nassa, Kommunförbundet Stockholms län. Adr: Södermalmsallen 36. T-bana Medborgarplatsen

2010-04-23 9 – 13

Jubileumsseminarium: ”Skolsociala” problem och gränsöverskridande arbete.

Syftet med seminariet är att belysa och diskutera hur socialtjänsten kan utveckla det förebyggande arbetet, med fokus på samverkan mellan olika aktörer kring barn och ungdomar i skolåldern.

- Åsa Backlund och Maria Gladh från FoU Nordväst inleder seminariet med en koppling till aktuell forskning på området.
- Därefter presenterar representanter för Skol- och Familjeteamet i Sollentuna samt för projektet Förebyggande strukturerad samverkan i Sundbyberg hur de har arbetat med att utveckla socialtjänstens förebyggande arbete, i nära samverkan med skola och barn- och ungdomspsykiatri.

Seminariet riktar sig till representanter för socialtjänst, skola, elevhälsa och barn- och ungdomspsykiatri. Inbjudan finns på FoU:s hemsida.

Lokal: FoU-Nordväst

2010-05-20 13 -16.30

Jubileumsseminarium: *Hur kan vi förbättra livsvillkoren för barn i samhällsvård? Med fokus på frågor som rör utbildning och hälsa.*

Syftet med seminariet är att belysa livssituationen för barn i samhällsvård avseende psykisk hälsa, skolsituation, socialt stöd, ekonomiska och materiella resurser. Arbetsmodeller som syftar till att förbättra barnens situation med särskilt fokus på frågor som rör skolsituation och hälsa lyfts fram och diskuteras. På programmet :

- Marie Sallnäs, docent i socialt arbete och Héléne Lagerlöf, doktorand i socialt arbete, båda från Stockholms universitet, ger en aktuell bild av samhällsvårdade barns livssituation utifrån forskningsprojektet ”Välfärd i samhällsvård - En levnadsnivåundersökning av ungdomar i socialtjänstens dygnsvård.”.
- Representanter för SkolFam i Helsingborg berättar om arbetet med att i samarbete mellan flera av samhällets aktörer arbeta med de

familjehemsplacerade barnens utbildning.

- Representanter för familjehemsvården i Sollentuna kommun delar med sig av sina erfarenheter av att arbeta med hälsokontroller vid placering.

Seminariet riktar till politiker och representanter på lednings- och tjänstemannanivå från socialtjänst, skola och elevhälsa. Seminariet har planerats av referensgruppen för familjehemsvård, ett nätverk inom nordvästkomunerna i samarbete med FoU-Nordväst. Inbjudan finns på FoU:s hemsida.

Lokal: Solna stadshus, Fullmäktigesalen.

Kontaktpersoner på FoU-Nordväst

maria.gladh@sollentuna.se

asa.backlund@sollentuna.se

Försörjningsstöd

Idag finns rätt omfattande kunskap om vilka grupper som riskerar bli bidragsberoende. Däremot saknas i stor utsträckning kunskap om socialtjänstens insatser. Utan vetenskapligt underlag kan inget sägas om insatsers effekter. Hitintills har inga granskningar påbörjats (SoS, 2009). Den dominerande inriktningen, både inom socialtjänsten och socialförsäkringsystemen, är arbetslinjen (SKL). Inriktningen har alltmer börjat ifrågasättas. En central fråga är om det leder till arbete inom den öppna arbetsmarknaden. Institutet för arbetsmarknadsutvärdering (IFAU) har uppdraget att utvärdera *Jobbtorg Stockholm*, som vänder sig till arbetslösa med försörjningsstöd, flyktingar och ungdomar i åldern 16-25 år. Målet är att arbetssökande med försörjningsstöd ska få allt stöd som behövs för att få ett arbete.

IFAU-rapporten som har rubriken ”Effekter av arbetsmarknadsåtgärder för arbetslösa socialbidragstagare” beräknas bli klar under våren.

- Hösten 2010 kommer FoU-Nordväst att bjuda in IFAU till ett seminarium.

Hösten 2009 bildades ett nätverk för socialsekreterare inom försörjningsstöd som möter gruppen unga vuxna, 18 – 24 år. Syftet med nätverket är att vara plattform för kunskaps-

och erfarenhetsutbyte. I synnerhet är det väsentligt att ha kunskap om målgruppen för att kunna utveckla arbetet.

Unga vuxna inom försörjningsstöd har ökat under senare år bland annat som en följd av förändringarna på arbetsmarknaden. Ett generellt faktum är att etableringsåldern till arbetsmarknaden var 21 år 1987-1990. 2007 hade den hamnat på 26 år för män och kvinnor (Olofsson m fl, 2009). Gruppen som försörjningsstöd möter har oftast betydande svårigheter att komma in på arbetsmarknaden och är i behov av långsiktiga insatser.

Nätverket Unga Vuxna träffas på FoU-Nordväst:

2010-03-09 13 – 16 (redan genomfört)
Arbetande seminarium – *Tema: Samverkan*
Mia Ström, NUEVO/ Örebro

2010-04-15 13 – 16
Arbetande seminarium - *Tema: Hur ser målgruppen ut?* Tor Hatlevoll, utredare/KSL

Föreläsningar

2010-05-10 13 - 16

Ungdomar, arbetsmarknad och psykisk ohälsa

Föreläsare: Anton Lager, ph dr, Chess, Stockholms universitet.

Lokal: FoU-Nordväst. Seminariet riktar sig till personal inom socialtjänsten.

Till hösten planeras även ett seminarium kring temat långvarig arbetslöshet och socialbidragstagande bland ungdomar. Anna Angelin, ph dr, Lunds universitet, kommer att redogöra för sin avhandling:

”Den dubbla vanmaktens logik” – en studie om långvarig arbetslöshet och socialbidragstagande bland ungdomar.

Båda seminarierna riktar sig till all personal inom försörjningsstöd. Program kommer senare, även på FoU:s hemsida.

2010-11-11 9 -16

2010 års Försörjningsstödsdag genomförs i fullmäktigesalen, Solna stadshus. Boka in detta datum. Program kommer senare, även på FoU:s hemsida.

Kontaktperson på FoU-Nordväst
Anders.arnsvik@sollentuna.se

Missbruk

Utredningen *Översynen av svensk missbruks- och beroendevård* (S 2008:4) lägger under 2010 förslag om innehåll, ansvar och organisation av missbrukarvården inom socialtjänst och sjukvård. Utöver huvudmannaskap lämnas förslag om eventuella förändringar av lagstiftning och författningar (SoL, HSL, LVM, LOB och LPT). Förändrat huvudmannaskap kan få stor betydelse för det kommunala missbruksarbetet.

2010 års verksamhet vid FoU syftar till att fortsätta arbetet med att utveckla en *gemensam kunskapsbas* inom missbruksvården (kommunal missbruksvård, beroendevård samt psykiatri) med fokus på arbetet med människor med missbruk, beroende och samtidig psykiatrisk och/eller somatisk ohälsa.

Seminarierna anknuter till översynen av missbrukarvården, arbetet med att utveckla en gemensam kunskapsbas och andra aktuella frågor.

2010-03-11 kl 13 -16 30: (redan genomfört)
Vad är problemet? Historiska och aktuella perspektiv på missbruk och beroende.

Föreläsare: Jan Blomqvist, prof., SORAD, Stockholms universitet.

ADHD: symptom, funktion och koppling till missbruk

Föreläsare: My Frankl, psykolog, Beroendecentrum, Stockholm

Lokal: Fullmäktigesalen, Solna stadshus

2010-05-03 kl 13 – 16 00

Bättre vård och stöd för individen – genomgång av diskussionspromemoria

Föreläsare: Gerhard Larsson, enmansutredare

Lokal: ännu inte klart

2010-05-06 kl 13 - 16 30:

Etikseminarium

Föreläsare: Erik Blennberger, docent /forskningsledare, Ersta Sköndal högskola

Lokal: Fullmäktigesalen, Solna stadshus.

Samtliga seminarier riktar sig till personal inom socialtjänsten, beroendevården, psykiatri och kriminalvården.

Kontaktpersoner på FoU-Nordväst
anders.arnsvik@sollentuna.se
jouko.lindgren@sollentuna.se

Socialpsykiatri

Socialt arbete med människor med psykisk ohälsa samt psykiska funktionshinder är ett område under stark utveckling. Regeringen har under senare år haft fokus på behovsinventering, insatser samt samordning av vård och stöd till denna målgrupp (SOU 2006:100; 2009/10:SoU2; Prop 2008/09 /193). I samtliga offentliga dokument efterlyses en gemensam kunskapsbas och en samsyn mellan myndigheter och vårdgivare för denna grupp särskilt utsatta individer.

Under 2010 kommer riktlinjer för psykosocialt arbete för människor med schizofreni att presenteras. Ett ökat samarbete med brukare och brukarorganisationer är också något som efterfrågas och som håller på att utvecklas. Socialstyrelsen (dåvarande IMS) har påbörjat ett arbete med att sammanställa information om arbetsmetoder och bedömningsinstrument för utredning och insatser för målgruppen.

FoU har för avsikt att följa den beskrivna utvecklingen samt informera och handleda socialtjänsten i frågor avseende bästa kunskap om behovsbedömning. Konkret innebär det också att regelbundet träffa befintligt chefs- och handläggarnätverk, arrangera seminarier och öppna föreläsningar samt sammanställa rapporter.

Beträffande behovsinventeringen (personer med psykiska funktionsnedsättningar, klar våren 2009) träffar FoU för närvarande brukarorganisationerna i syfte att informera om resultatet. FoU planerar också att arrangera fokusgrupper för brukare, för att undersöka deras egna synpunkter på behov och insatser.

En rapport om inventeringen som omfattar hela Nordväst håller på att färdigställas. Klar mars 2010.

2010-09-14

Utbildningsdag inbokad för *tekniska hjälpmedel för psykiskt funktionshindrade*. Utbildningsledare: Kerstin Wennström. Flera dagar kan inbokas om intresse finns. För ytterligare information se FoU:s hemsida

Seminarier under planering:

”Kropp och själ” om psykosomatik och psykiskt sjukas fysiska hälsa

Kontaktperson på FoU-Nordväst
Katarina.piuva@socarb.su.se

Övrig information

FoU-Nordväst fyller alltså 10 år. Detta högtidlighålls med ett

***Jubileumssymposium
torsdagen den 28 oktober kl 9 – 15***
i sessionssalen, Turebergshuset plan 13, Sollentuna under tema:

***”Att utveckla socialt arbete i
välfärdslandet – en exposé in i det
tjugoförsta århundradet”***

Inbjudna föreläsare:

Hans Swärd, professor, Lunds Universitet
Tom Alandh, journalist/filmare/debattör
Ulf Hyvönen, UFFE/Utvecklings- och forskningsenheten i Umeå

Se vidare information på hemsidan.

...håll utkik efter fler datum på vår hemsida och kommande nyhetsbrev!

*Anders Arnsvik, FoU-medarbetare
Ann Palm, FoU-chef*